

Білоцерківський національний аграрний університет
Агробіотехнологічний факультет
Кафедра садово-паркового господарства

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОТЕХНОЛОГІЇ У САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ»</p> <p>Галузь знань: 20 «Аграрні науки» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Освітня програма - «Садово-паркове господарство»</p>
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Компонент освітньої програми:	Обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредитів /120 годин
Семестр	1
Форма контролю	іспит
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Марченко Алла Борисівна Посада: доцент кафедри садово-паркового господарства Науковий ступінь: доктор с.-г. наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. 116 а (кафедра садово-паркового господарства) E-mail: allafialko76@ukr.net Orcid.org https://orcid.org/0000-0002-1753-7782 Зв'язок з викладачем: +380969441172</p>
Опис дисципліни	<p>Дисципліна «Екотехнології» спрямована на набуття навиків щодо впровадження у виробництво сучасних технологій вирощування садивного матеріалу: декоративних дерев, кущів, квіткових культур, газонних трав, організації еколого-біологічні та технологічні заходи створення та утримання об'єктів садово-паркового господарства, природних і культурних ландшафтів.</p>
Передумови для вивчення	<p>Навчальна дисципліна «Екотехнології у садово-парковому господарстві» базується на знаннях дисциплін гуманітарного, природничого та соціально-економічного спрямування, вивчених на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.</p>
Мета вивчення дисципліни	<p>Метою дисципліни «Екотехнології у садово-парковому господарстві» є формування у студентів знань і умінь з наукових основ екологічно безпечних та економічно доцільних технологій ведення садово-паркового господарства, а саме проектування раціональних сівозмін, систем ресурсозберігаючого обробітку ґрунту, протиерозійних заходів, особливостей ведення систем екологічного, альтернативного</p>

<p>Формат дисципліни</p>	<p>землеробства та заходів захисту насаджень від шкідливих організмів.</p> <p>Для денної форми навчання — формат face-to-face із застосуванням мультимедійних засобів.</p> <p>За необхідності (індивідуальний графік, дуальна, дистанційна форми навчання та ін.) — змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>СК 1. Здатність розробляти технології вирощування декоративних рослин в закритому та відкритому ґрунті.</p> <p>СК 11. Здатність прогнозувати наслідки, знаходити ефективні рішення в плануванні і реалізації проектів з урахуванням наявних обмежень.</p> <p>СК 14. Здатність до отримання нових знань та проведення прикладних досліджень в галузі садово-паркового господарства, узагальнення та систематизації отриманої інформації.</p> <p>РН 03. Пропонувати та впроваджувати у виробництво сучасні технології вирощування садивного матеріалу: декоративних дерев, кущів, квіткових культур, газонних трав.</p> <p>РН 05. Пропонувати та організовувати еколого-біологічні та технологічні заходи створення та утримання об'єктів садово-паркового господарства, природних і культурних ландшафтів.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. АЛЬТЕРНАТИВНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В САДОВО-ПАРКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.</i></p> <p>Тема 1.1. Наукові основи землеробства як галузі сільськогосподарського виробництва. Альтернативне землеробство.</p> <p>Тема 1.2. Наукові основи механічного обробітку, заходи, способи і системи обробітку ґрунту в різних ґрунтово-кліматичних зонах. Теоретичні основи мінімалізації обробітку ґрунту та поняття про міні-тілл, ноу-тілл, стріп-тілл технології.</p> <p>Тема 1.3. Біологічні та екологічні основи побудови сівозмін та їх роль у сучасному розсадництві декоративних рослин.</p> <p><i>Змістовий модуль 2. ЕКОТЕХНОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ВИРОЩУВАННЯ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН.</i></p> <p>Тема 2.1. Екологічні підходи ведення розсадництва. Екотехнології вирощування сіянців, розмноження декоративних рослин в умовах відкритого та закритого ґрунту.</p> <p>Тема 2.2. Екотехнологічні методи вирощування садивного матеріалу в розсадниках декоративних рослин.</p> <p><i>Змістовий модуль 3. СУЧАСНІ ЕКОТЕХНОЛОГІЇ УТРИМАННЯ ОБ'ЄКТІВ САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА.</i></p> <p>Тема 3.1. Екологічні основи агротехніки догляду за насадженнями об'єктів садово-паркового господарства, природних і культурних ландшафтів.</p> <p>Тема 3.2. Біологічні методи захисту рослин в екотехнології вирощування декоративних рослин та утримання об'єктів садово-паркового господарства</p>

Методи навчання	<p>Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи. Під час лекційного курсу застосовуються репродуктивний та пояснювально-ілюстративний методи: слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях використовується аналітичний, дослідницький методи навчання, проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань; конференцій; застосовуються такі методи, як мозковий штурм, ділові та рольові ігри, екскурсії, заняття на виробництві.</p>
Технічне та програмне забезпечення (за потреби)	<p>Умови для його використання: акаунт на освітній платформі Moodle, доступ до мережі Інтернет, каналу YouTube, поштова скринька (бажано – у середовищі Google), доступ до інтерактивних онлайн-застосунків (Zoom, Viber, Skype, Mentimeter, Jamboard Google тощо), комп'ютерні програми: ARCHICAD, AUTOCAD, REALTIME..</p>
Політика	<p>Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики.</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що графічні роботи здобувачів будуть їх оригінальними рішеннями. В разі використання прототипу роботи іншого автора, з посиланням на авторство, співавторство. Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи студента.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: виконання завдань, передбачених програмою, — з дотриманням дедлайнів.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle). Методи і критерії оцінювання — поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (70 %), підсумковий контроль (30 %).</p>
Рекомендовані джерела інформації	<p style="text-align: center;">Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адаптивні системи землеробства : підручник / Гудзь В. П. та ін.; за ред. В. П. Гудзя. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 336 с. 2. Бегей, С. В. Екологічне землеробство : підручник для студентів вузів / С. В. Бегей, І. А. Шувар. – Львів : Новий світ, 2007. – 429 с. 3. Грицаєнко, А.О. Плодівництво / А.О. Грицаєнко. – К.: Урожай. – 2000. – 432 с. 4. Гудзь В. П., Рибак М. Ф., Тимошенко М. М., Малиновський А. С. Екологічні проблеми землеробства : підручник / за ред. В. П. Гудзя. Житомир : ЖНАЕУ, 2010. 708 с. 5. Гудзь В. П., Шувар А. І. Наукові аспекти систем землеробства :

- навч. посіб. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2014. 330 с.
6. Дикун, О.М. Інтенсивні технології вирощування органічної (екологічно чистої) продукції полуниці садової, малини, ожини, смородини і агрусу у незахищеному ґрунті / О. М. Дикун, В.В. Козак. – К.: «Агросвіт України», 2012. –76 с.
  7. Дядечко М. П., Палій М. М., Шелестова В. С. Біологічний захист рослин. Біла Церква, 2001. 311 с. 2. Біологічний захист рослин. Методичні вказівки до лабораторних занять. Київ, НАУ, 1998. – 50 с. 3. Бровдій В. М., Гулій В. В., Федоренко В. П. Біологічний захист рослин Київ, 2004. – 351 с
  8. Екологічні аспекти прояву, біологічні ознаки та властивості автохтонних і адвентивних патокомплексів й шкідників представників роду *Viburnum* L. монографія/ В.В.Москалець, Т.З.Москалець, В.М. Пелехатий, Н.П. Пелехата, О.Б.Овезмирадова, А.В.Бакалова, А.Б. Марченко, В.В.Любич. за ред. В.В.Москалець . Київцентручбової літератури, 2023 р. 204 с.
  9. Каленич, Ф.С. Агроекологічні основи інтегрованого захисту яблуні від парші та інших хвороб / Ф.С. Каленич.- К.: Аграрна наука, 2005. – 244 с. 9. Клімат України / В.А. Дячук, В.М. Бабіченко; за ред. В.М.Ліпінської. Укр. НДІ гідрометеорології. – К.:Вид-воРаєвського, 2003. – 343 с.
  10. Копитко, П.Г. Удобрення плодових і ягідних культур: Навчальний посібник / П.Г Копитко. – К.: Вища школа, 2001. – 205 с.
  11. Марковський, В.С. Ягідні культури в Україні: навчальний посібник / В.С. Марковський, М.І. Бахмат. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2008. – 200 с.
  12. Марченко А.Б., Екологічні аспекти прояв інвазійного виду *Cydalim perspectalis* (Walker, 1859) в урбанізованих екосистемах / А.Б.Марченко // Агробіологія: збірник наукових праць. Біла Церква: БНАУ, 2022. Вип. 2 С. 5–9.
  13. Маурер В.М. Декоративне розсадництво з основами насінництва. Навчальний посібник. — К.: Видавництво, 2006. — 270 с. 2. Декоративне розсадництво: навчальний посібник / Маурер В. М. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 264 с. 3. Лісові культури / Гордієнко М.І., Гузь М.М., Дебринюк Ю.М., Маурер В.М. - Львів: Камула, 2005. - 608 с.
  14. Машини для садівництва: каталог. – Інститут садівництва НААН., 2011. –30 с.
  15. Методика економічної та енергетичної оцінки типів насаджень, сортів, інвестицій в основний капітал, інновацій та результатів технологічних досліджень у садівництві / за ред. О.М. Шестопаля. – К.: – Науковий центр «Плодівництво» УААН, 2006. – 141 с.
  16. Писаренко, В. М. Агроекологія : навчальний посібник для студентів вузів / В. М. Писаренко, П. В. Писаренко, В. В. Писаренко. – Полтава, 2008. – 256 с.
  17. Подолінський А. С. Біодинаміка - шлях до ефективного землеробства. Київ: СофіяА, 2006. 48 с.
  18. Типові технологічні карти вирощування садивного матеріалу плодових та ягідних культур / Колектив авторів Інституту садівництва УААН, за ред. О.Ю. Єрмакова.- К., 2007. – 70 с.
  19. Типові технологічні карти на створення насаджень горіхоплідних та ягідних культур / Колектив авторів Інституту

садівництва УААН, за ред. О.М. Шестопаля.- К., 2006. – 90 с.

20. Типові технологічні карти на закладання та догляд за молодими насадженнями до вступу їх у товарне плодоношення по зерняткових культурах. Колектив авторів Інституту садівництва УААН, за ред. О.М. Шестопаля. - К., 2004. – 94 с.

Допоміжна

1. Біловицький М. В., Марченко А.Б. Каштановий мінер *Cameraria ohridella* Deschka et dimic, 1986 – поширення, розвиток в умовах урбанізованого середовища. Інновації у садово-парковому господарстві України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (Біла Церква, 1 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. С. 68-71.

2. Волох, П. Найкращий шлях до мінімального обробітку ґрунту – екологічне землеробство / П. Волох, А. Кобець, В. Хорішко // Техніка АПК. – 2008. – № 5. – С. 19-21.

3. Горбань, С. Сівозміна - центральна ланка в органічному землеробстві / С. Горбань // Аграрний тиждень. Україна. – 2008. – Черв. (№ 22). – С. 7.

4. Греков, В. О. Сертифікація ґрунтів в органічному виробництві / В. О. Греков, В. М. Панасенко, А. І. Мельник // Агроекологічний журнал. – 2009. – № 3. – С. 51-55.

5. Екологічне сільське господарство: кроки назустріч. Крок перший: екологічне землеробство / ред. В. Підліснюк. – К. : Видавничий центр НАУ, 2006. – 79 с.

6. Запорожець Д. Р., Марченко А. Б. Фітомеліоративне значення представників роду ялівець (*Juniperus* L.) Інновації у садово-парковому господарстві України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (Біла Церква, 26 жовтня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – с. 7

7. Кошель О.М., Марченко А.Б. Видовий склад кліщів-фітосеїдів (*Parasitiformes*, *Phytoseiidae*) в умовах садово-паркових об'єктів урбоєкосистем м. Біла Церква. Інновації у садово-парковому господарстві України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (Біла Церква, 1 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. С. 26-27

8. Марченко А. Б. Іржа ялівців та рослини-господарі збудників із роду *Gymnosporangium* Стратегія і тактика вирішення проблем здоров'я фітоценозів. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 квітня 2023 року). Житомир: Поліський національний університет, 2023. – С. 107 – 111

9. Марченко А. Б., Роспутній Є. М. Особливості розвитку інвазійного виду *Cydalima perspectalis* (Walker, 1859) в культурфітоценозах самшиту вічнозеленого в умовах Київської області. Стратегія і тактика вирішення проблем здоров'я фітоценозів. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 квітня 2023 року). Житомир: Поліський національний університет, 2023. С. 107-111

10. Марченко А.Б. Біологічні інвазії адвентивних організмів – загроза біорізноманіттю урбоєкосистем. Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоєкології та фітомеліорації: матеріали II

Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 29 вересня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – С. 150-153.

11. Марченко А.Б. Наслідки буревію в деревостанах парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Ставищенський» Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 21 вересня 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. С. 37-40.

12. Марченко А.Б. Санітарний стан насаджень *Vixus sempervirens* L. в культурфітоценозах урбоекосистем. Актуальні проблеми, шляхи та перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 29 вересня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – С. 84-87.

13. Марченко Алла Біологічні інвазії адвентивних організмів в умовах озеленення урбоекосистем. Лісівнича освіта і наука: стан, проблеми та перспективи розвитку [електронне видання] : збірник наукових праць VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, Ломжа – Малин, 21.03.2024 / Наукові редактори: Анджей Борусевич, Пьотр Поніхтера, Ігор Іванюк. Частина 2. Ломжа: Міжнародна Академія Прикладних Наук в Ломжі, Республіка Польща; Малин: Малинський Фаховий Коледж, Україна. Видавництво: MANS в Ломжі, 2024. С. 235-244.

14. Мельник, О.В. Закладання саду голландського типу / О.В. Мельник, А.Стрейф, В.П. Ріпамельник //Новини садівництва. Спеціальний випуск №5(30). –2001. – 44 с. 26. Мельник, О.В. Догляд за садом голландського типу / О.В. Мельник, А. Стрейф //Новини садівництва. Спеціальний випуск №6 (32). – 2001. – 60 с.

15. Писаренко, В. М. Основні напрями інтегрованого захисту рослин в умовах органічного землеробства / В. М. Писаренко // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2008. – № 4. – С. 14-18.

16. Чередніченко Ю.О., Марченко А.Б. *Viscum album* L. в структурі озеленення м. Біла Церква Інновації у садово-парковому господарстві України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (Біла Церква, 1 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. С. 74-76.

17. Moskalets, T., Moskalets, V., Marchenko, A., Pelekhayti, V., & Yakovenko, R. (2023). Harmfulness of the viburnum leaf beetle (*Pyrrhalta viburni* Payk.) on plants of the *Viburnum* L. genus and elements of its control technology for strategies in breeding work in the system of fruit and decorative gardening. *Scientific Horizons*, 26 (3), 36-47. (Scopus) <https://doi.org/10.48077/scihor3.2023.36>

18. Moskalets, T., Serzhuk, O., Marchenko, A., Verheles, P., & Fomenko, O. (2023). *Microsphaera viburni* (Duby) S. Blumer: Ecological and biological features, methods of control in the system of ornamental and fruit horticulture. *Scientific Horizons*, 26(11), 58-68. doi: 10.48077/scihor11.2023.58.

19. Moskalets, V.V., Ovezmyradova, O.B., Sayuk, O.A., Nevmerzhytska, O.M., Marchenko, A.B., Knyazyuk, O.V. (2021). Aronia: promising new forms and varieties in fruit selection and ornamental gardening. *Ukrainian Journal of Ecology*, 11 (4), 70-80.

